

SRBEČICA (SCABIES, GARJE)

Migranti pogosto potujejo v prenatrpanih čolnih in tovornjakih, ter bivajo v prenapoljenih zavetiščih za daljše časovno obdobje. Preobremenjeni bivalni pogoji in slab dostop do zdravstvene oskrbe predstavljajo dejavnike tveganja za izbruhe srbečice.

Srbečica je kožna nalezljiva bolezen, ki jo povzroča pršica imenovana srbec oziroma *Sarcoptes scabiei* var. *hominis*. Spremembe na koži so posledica imunskega odziva (takojšna in pozna reakcija preobčutljivosti) na pršico in njene izločke: slino, feces in jajčeca.

Zgodnja zaznava, zdravljenje in izvajanje učinkovitih preventivnih ukrepov so ključnega pomena za preprečevanje izbruhov garij.

Pri prepoznavanju garij je pomembno, da so zaposleni, ki prihajajo v stik z migranti seznanjeni z možnostjo, značilnostmi in načinom prenosa garij. Zaposleni morajo biti osveščeni, da je potrebno vsak nediagnosticiran izpuščaj resno obravnavati, preden pride do izbruha v skupini.

Več o garjah najdete na spletni strani NIJZ : <http://www.nijz.si/sl/garje-scabies>

Slika 1: Garje pri otroku

Slika 2: Značilne spremembe med prsti

Vir : <https://www.racgp.org.au/afp/2017/may/scabies-a-clinical-update/>

UŠIVOST

Za ušivost smo dovzetni vsi ne glede na starost, spol, raso in socialno-ekonomski status, pogosteje pa se ušivost pojavlja pri šolarjih, predvsem zaradi tesnejših medsebojnih stikov, ki ušem omogočajo prehajanje z glave na glavo.

Tesni življenjski bivalni pogoji imajo pri širjenju ušivosti pomembno vlogo, čeprav ušivost ni pokazatelj slabe higiene. Najpogostejše so naglavne (sive) uši, ki ne prenašajo bolezni, vsekakor pa s svojimi izločki povzročajo neprijetno srbenje.

Nekaj dejstev o ušivosti:

- Naglavne uši se plazijo.
- Ne poskakujejo, ne skačejo, ne letajo in ne plavajo.
- Za ušivost smo dovzetni vsi, ne glede na spol, starost ali socialno-ekonomski status.
- Barva in dolžina las nista pomembni, vendar na dolgih laseh uši težje odkrijemo in odpravimo.
- Ušivost dandanes ni več pokazatelj slabe higiene. Uši se ne hranijo z umazanijo, ampak sesajo kri.
- Okužimo se predvsem s tesnim dotikom z glavo glave, na kateri so uši, redkeje prek glavnikov, pokrival ali posteljnine.
- Uši zunaj lasišča ne preživijo dolgo.
- Naglavne uši ima le človek.

Za uspešno razuševanje je potrebno veliko vztrajnosti, doslednosti, potrpežljivosti in veliko časa. V primeru ušivosti v skupini je potrebno o tem seznaniti vse osebe, ter jim izročiti navodila za pregledovanje lasišča, ter o načinih razuševanja in preverjanja uspešnosti. Ključno za uspešno odpravljanje ušivosti v skupini je dogovor o skupnem in istočasnem ukrepanju. Naglavne uši niso resen javnozdravstveni problem. Le v redkih primerih povzročijo telesne simptome, v večini primerov srbenje lasišča, lokalno draženje in rdečino. Priporočeni ukrepi za razuševanje so dovolj učinkoviti, vendar le takrat kadar so izvedeni na predpisan način, z učinkovitim preparatom in v pravih razmkih, pri vseh osebah, ki so bili v stiku z osebo z ušmi.

Več o ušivosti in odpravljanju uši najdete na spletni strani NIJZ :

<http://www.nijz.si/sl/usi-naglavne-usi>

Slika 1: Odrasle uši in gnide

Vir: https://www.medicinenet.com/head_lice/article.htm#head_lice_facts